

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN FÖR FÖRETAGARE
INOM SKOGSBRUK
2007**

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN FÖR FÖRETAGARE
INOM SKOGSBRUK
2007**

© Utbildningsstyrelsen 2007

Edita Prima Oy

Helsingfors 2007

ISBN 978-952-13-3214-2 (häft.)

ISBN 978-952-13-3215-9 (pdf)

DNR **46/011/2006**

FÖRESKRIFT **iakttas som
förpliktande**

DATUM **13.12.2006**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.1.2007 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten
att utfärda föreskriften bygger
L 631/1998 13 § 2 mom

Upphäver föreskrift Nr **69/011/1996**

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN FÖR FÖRETAGARE INOM SKOGSBRUK

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för yrkesexamen för företagare inom skogsbruk. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.1.2007 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Generaldirektör

KIRSI LINDROOS
Kirsi Lindroos

Överinspektör

AAPO KOUKKU
Aapo Koukku

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av yrkesexamen för företagare inom skogsbruk.....	8
1 § Examensdelarna.....	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen för företagare inom skogsbruk och grunderna för bedömningen.....	9
--	---

OBLIGATORISKA DELAR

1 § Skogsbrukets planläggning och skogsbruksplanering.....	9
a) Krav på yrkesskicklighet.....	9
b) Mål och kriterier för bedömningen	9
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	10
2 § Skogsvård och virkesproduktion	10
a) Krav på yrkesskicklighet.....	10
b) Mål och kriterier för bedömningen	10
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	11
3 § Virkeshandel och drivning	11
a) Krav på yrkesskicklighet.....	11
b) Mål och kriterier för bedömningen	11
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	12

VALFRIA DELAR

4 § Skogsnaturvård	13
a) Krav på yrkesskicklighet.....	13
b) Mål och kriterier för bedömningen	13
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	13
5 § Värdering och försäljning av skogslägenheter	14
a) Krav på yrkesskicklighet.....	14
b) Mål och kriterier för bedömningen	14
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	14

6 §	Skogsförbättringsarbeten	15
	a) Krav på yrkesskicklighet	15
	b) Mål och kriterier för bedömningen	15
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	15
7 §	Produktion av skogsservice.....	15
	a) Krav på yrkesskicklighet	15
	b) Mål och kriterier för bedömningen	15
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	16
8 §	Mångsidig användning av skog och specialprodukter	16
	a) Krav på yrkesskicklighet	16
	b) Mål och kriterier för bedömningen	16
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	17
9 §	Drivning och utnyttjande av energivirke.....	18
	a) Krav på yrkesskicklighet	18
	b) Mål och kriterier för bedömningen	18
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	18
10 §	Småskalig vidareförädling av trävaror	19
	a) Krav på yrkesskicklighet	19
	b) Mål och kriterier för bedömningen	19
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	20

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i undervisningsarrangemangen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger

på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN FÖR FÖRETAGARE INOM SKOGSBRUK

1 § Examensdelarna

Yrkesexamen för företagare inom skogsbruk är uppbyggd av tre obligatoriska examensdelar och sju valfria examensdelar. Examinanderna skall avlägga samtliga obligatoriska delar och minst en av de valfria delarna för att erhålla examensbetyg.

I examensdelarna och i de krav på yrkesskicklighet som ingår i dem beaktas grunderna för yrkesexamen för företagare, anpassade till verksamheten och ekonomin i skogslägenheter. Kraven på yrkesskicklighet i delarna Precisering av en affärsidé och Uppgörande av en affärsverksamhetsplan i yrkesexamen för företagare beaktas i examensdel 1 Skogsbruksplanering. Kraven på yrkesskicklighet i delen Genomförande av en affärsverksamhetsplan beaktas i examensdel 2 Skogsvård och virkesproduktion och del 3 Trävaruhandel och drivning.

De för alla examinander obligatoriska delarna är

1. Skogsbrukets planläggning och skogsbruksplanering
2. Skogsvård och virkesproduktion
3. Virkeshandel och drivning

De valfria delarna (av vilka examinanderna skall välja minst en) är

4. Skogsnaturvård
5. Värdering och försäljning av skogslägenheter
6. Skogsförbättringsarbeten
7. Produktion av skogsservice
8. Mångsidig användning av skog och specialprodukter
9. Drivning och utnyttjande av energivirke
10. Småskalig vidareförädling av trävaror

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I YRKESEXAMEN FÖR FÖRETAGARE INOM SKOGSBRUK OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

OBLIGATORISKA DELAR

1 § Skogsbrukets planläggning och skogsbruksplanering

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om verksamhetsmiljön för skogsbruket inom sin region och om möjligheterna för sitt skogsbruk.</p> <p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om skogsbruksplaner och kan utnyttja uppgifterna i dem.</p> <p>De som avlägger denna examensdel kan samla in uppgifter för skogsbruksplaner.</p>	<p>Kännedom om författningarna och organisationerna för skogsbranschen De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till huvuddragen i skogslagen och lagen om finansiering av hållbart skogsbruk samt huvuddragen för skogscertifiering, sedda ur skogsägarnas synvinkel• känner till övriga begränsningar och möjligheter som gäller skogsarbeten i enskilda skogslägenheter• känner till de viktigaste serviceformer som skogsbranschens organisationer erbjuder skogsägarna och kan vid behov utnyttja servicen• kan bedöma sina personliga förutsättningar för företagande inom skogsbruket (tidsanvändning, kompetens). <p>Utnyttjande av skogsbruksplaner De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till utgångsläget och möjligheterna för skogsvård och virkesproduktion i skogslägenheter• kan utgående från skogsbruksplaner bedöma inkomsterna och utgifterna i skogslägenheter för en viss tidsperiod• kan tolka och utnyttja de föreslagna åtgärderna i skogsbruksplaner. <p>Insamling av uppgifter för skogsbruksplaner De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• kan ajourföra uppgifterna för virkesförrådet och åtgärdsförslagen för enskilda beståndsfigurer.

<p>De som avlägger denna examensdel har ingående kännedom om skogslägenheter ekonomi och kan planera den.</p>	<p>Ekonomisk planering för skogslägenheter De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan följa med och bedöma ekonomin och resultatet för skogslägenheter utgående från skatteanteckningarna eller bokföringen för skogsbruket • känner till huvuddragen för skogs- och mervärdesbeskattningen och kan göra upp mervärdesskatteanmälningar för inkomstskatt och primärproduktion inom skogsbruket.
---	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Det centrala i denna examensdel är att examinanderna har kännedom om utgångspunkterna, möjligheterna och begränsningarna för skogsvården och virkesproduktionen i enskilda skogslägenheter. Ett annat centralt område är den ekonomiska planeringen i skogslägenheter. Den erfordrade yrkesskickligheten påvisas i mångsidiga yrkesprov som baserar sig på skogsbruksplaner. Yrkesproven kan utgöras av skriftliga alster, intervjuer och förhandsuppgifter. Bedömningen av denna del av examen kan kombineras med andra examensdelar. Yrkesproven kan inriktas på skogslägenheter med mångsidig virkesproduktion som antingen ägs av examinanderna eller som anvisas av examensarrangörerna.

2 § Skogsvård och virkesproduktion

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om de ekologiska och ekonomiska grunderna för skogsvården och om grunderna för virkesproduktionen ur skogsvårdssynpunkt.</p> <p>De som avlägger denna examensdel kan utföra eller låta utföra de allmännast förekommande skogsvårdsarbetena.</p>	<p>Kännedom om grunderna för skogsvård De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kännedom om åtgärdsförslagen i skogsvårdsrekommendationerna och kan tillämpa dem i olika slag av skogsvårdsobjekt • kan göra upp ekonomiskt och skogsvårdsmässigt motiverade och genomförbara skogsvårdsplaner • kan i de skogslägenheter som de besitter eller som examensarrangörerna har anvisat dem identifiera och beakta små objekt och livsmiljöer som är värdefulla med hänsyn till naturens biologiska mångfald. <p>Att utföra eller låta utföra skogsvårdsarbeten De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • har ingående kännedom om hur man enligt skogsvårdsrekommendationerna

	<p>utför eller låter utföra arbetena inom skogsodling, plantskogsvård och skötsel av ungskog</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i de projekt som de utför eller låter utföra iaktta arbetarskyddsbestämmelserna för skogsvårdsarbeten och de skyldigheter som åligger arbetsgivare och uppdragsgivare • kan bedöma kostnaderna för skogsvårdsarbetena och övervaka arbetsresultatet • har kännedom om finansieringsstödet för skogsvårdsarbeten och kan tillämpa stadgandena vid planeringen av arbetet och bedömningen av arbetsresultatet.
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Det centrala i denna examensdel är att examinanderna enligt anvisningarna och rekommendationerna kan utföra eller låta utföra olika slag av skogsvårdsarbeten. Examinanderna visar sin kompetens vid yrkesprov i terrängen och påvisar sin yrkesskicklighet i olika slag av praktiska situationer på verkliga arbetsplatser. Yrkesproven kan kompletteras utgående från skriftliga alster och intervjuer.

3 § Virkeshandel och drivning

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om de ekologiska och ekonomiska grunderna för drivningen och om grunderna för virkesproduktionen ur drivningssynpunkt.</p> <p>De som avlägger denna examensdel kan verkställa virkeshandel.</p>	<p>Kännedom om grunderna för drivning De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kännedom om åtgärdsförslagen i skogsvårdsrekommendationerna och kan tillämpa dem vid planeringen och verkställandet av drivningen • kan göra upp ekonomiskt och skogsvårdsmässigt motiverade och genomförbara drivningsplaner • kan i de skogslägenheter som de besitter eller som examensarrangörerna har anvisat dem identifiera och beakta små objekt och livsmiljöer som är värdefulla med hänsyn till naturens biologiska mångfald. <p>Verkställande av trävaruhandel De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utgående från alternativa pris- och kvalitetsuppgifter göra upp planer för

<p>De som avlägger denna examensdel kan utföra eller låta utföra drivningsarbeten.</p>	<p>virkesförsäljning och jämförande kalkyler för virkeshandel och kan ur skogsägarnas synvinkel bedöma innehållet och villkoren i avtal om virkeshandel.</p> <p>Att utföra eller låta utföra drivningsarbeten</p> <p>De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • har ingående kännedom om hur man utför eller låter utföra avverkningsarbeten enligt de i skogsvårdsrekommendationerna och i virkeshandeln överenskomna mått- och kvalitetskraven • kan i de projekt som de utför eller låter utföra iaktta och övervaka arbetarskyddsbestämmelserna för avverkningsarbeten och de förpliktelser som åligger arbetsgivare och uppdragsgivare • kan vid planeringen och verkställandet av drivningen tillämpa kraven för virkesavlägg.
<p>De som avlägger denna examensdel behärskar grunderna för virkesmätning.</p>	<p>Virkesmätning</p> <p>De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kännedom om den mest använda mätningmetoden och om principerna för kontrollen av mätningresultatet • kan mäta virke med en godkänd mätningmetod.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Det centrala i denna examensdel är att examinanderna enligt anvisningarna och rekommendationerna kan utföra eller låta utföra olika slag av drivningsarbeten och att de behärskar de olika skedena av virkeshandeln. Viktiga kriterier vid bedömningen är säkerheten i arbetet, virkeskvaliteten och skogsvårdssituationen i arbetsobjekten. Tyngdpunkten i det självständiga arbetet läggs på drivning i gallringsskogar och drivning av objekt med energivirke. Examinanderna visar sin kompetens vid yrkesprov i terrängen och påvisar sin yrkesskicklighet i olika slag av praktiska situationer på verkliga arbetsplatser. Yrkesproven kan kompletteras utgående från skriftliga alster och intervjuer.

VALFRIA DELAR

4 § Skogsnaturvård

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om grunderna för skogsmiljövärd och naturvård och kan beakta dem i skogsvårds- och naturvårdsobjekten.</p> <p>De som avlägger denna examensdel kan avgränsa och beskriva värdefulla livsmiljöer i skogsnaturen.</p>	<p>Kännedom om grunderna för skogsnaturvård De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• har kännedom om mark-, vatten- och miljölagstiftningens viktigaste verkningar på skogsskötseln• kan i arbetena och planerna inom skogsbruket beakta de olika formerna för att utnyttja skogen• kan i arbetena och planerna inom skogsbruket beakta de krav som gäller skötseln av sjöar och vattendrag och landskapsvård samt naturvård i ekonomiskogar. <p>Identifiering och skötsel av värdefulla skogsmiljöer De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• kan identifiera speciellt viktiga livsmiljöer i skogsnaturen och indikatorväxterna i dem, naturtyper som är skyddade enligt naturvårdslagen och andra värdefulla livsmiljöer• kan beakta ovannämnda livsmiljöer i åtgärder och planer inom skogsbruket.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna visar sin kompetens vid yrkesprov i terrängen i samband med praktiska arbetsuppgifter eller vid separat arrangerade yrkesprov. I yrkesproven skall ingå en uppgift som gäller identifiering och skötsel av viktiga livsmiljöer, en uppgift som gäller naturvårdsrekommendationerna för ekonomiskogar och en uppgift som gäller identifiering av växtarter. Yrkesproven kan kompletteras utgående från förhandsuppgifter och intervjuer. Examinanderna kan bestyrka sin yrkesskicklighet genom att avlägga naturvårdsexamen inom skogsbranschen. I examinandernas kännedom om lagstiftningen betonas sypunkter av lokal betydelse.

5 § Värdering och försäljning av skogslägenheter

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel känner till grunderna för hur värdet på skogslägenheter bestäms utgående från skogsbruksplanerna.</p> <p>De som avlägger denna examensdel behärskar de viktigaste villkoren och särdragen vid handeln med skogslägenheter.</p>	<p>Uppgörande av fastighetsvärdering De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• kan utarbeta fastighetsvärderingar för enskilda lägenheter utgående från gällande skogsbruksplaner• kan vid utarbetandet av fastighetsvärderingar beakta uppgifterna om trädbeståndet och marken• kan fastställa skogsbruksenheternas värde vid tidpunkterna för åtkomsten och överlåtelsen. <p>Verkställande av ägarbyte i skogslägenheter De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• har kännedom om villkoren och kraven på innehållet i avtalen vid försäljning av skogslägenheter och vid andra ägarbyten• kan anskaffa de handlingar som gäller lägenheterna och vet vilka åtgärder som behövs efter ägarbyten• kan redogöra för marknadssituationen i fråga om handeln med skogslägenheter inom sin region.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

De som avlägger denna examensdel kan med godkända metoder utarbeta fastighetsvärderingar för enskilda skogslägenheter. Dessutom kan examinanderna utgående från givna exempel redogöra för särdragen vid handel med skogslägenheter inklusive generationsväxlingar och ägarbyte mellan släktingar. Bedömningen av kompetensen kan kompletteras med separata uppgifter och intervjuer. Yrkesproven för denna examensdel kan gälla skogslägenheter som examinanderna äger eller som anvisas av examensarrangörerna.

6 § Skogsförbättringsarbeten

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
De som avlägger denna examensdel kan göra upp skogsvårdsmässigt och ekonomiskt motiverade skogsförbättringsplaner.	Uppgörande av skogsförbättringsplan De som avlägger denna examensdel <ul style="list-style-type: none">• kan bedöma nyttan, ändamålsenligheten och arbetsätten för iståndsättande dikning och gödsling och för anläggande eller iståndsättning av skogsvägar• kan i sina planer utnyttja finansieringsvillkoren för skogsförbättringsprojekt• är medvetna om de miljöstadganden som gäller utförandet av skogsförbättringsarbeten.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

De som avlägger denna examensdel kan bedöma utgångspunkterna, behovet och arbetsmetoderna för skogsförbättringsprojekt som gäller på förhand överenskomna objekt. Bedömningen skall beakta arbetsskedena och tidpunkterna för dem, kostnads kalkyler och uppgifter om finansiering samt verkningarna på skogsbruket och på miljön. Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet med skriftliga planer och dessutom med presentation av planerna i terrängen.

7 § Produktion av skogsservice

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
De som avlägger denna examensdel kan bedöma sina möjligheter och förutsättningar att verka som skogsserviceföretagare eller arbetstagare. De som avlägger denna examensdel kan som företagare eller arbetstagare erbjuda olika slag av skogsservice enligt klienternas behov.	Uppgörande av affärsverksamhetsplan eller utvecklingsplan De som avlägger denna examensdel <ul style="list-style-type: none">• kan tillsammans med sakkunniga göra upp genomförbara affärsverksamhetsplaner och/eller utvecklingsplaner. Utförande av skogsservice eller skogsarbeten De som avlägger denna examensdel <ul style="list-style-type: none">• kan självständigt utföra arbetsuppgifter inom skogsbruket och bedöma kvaliteten på sitt arbete• kan bedöma tidsåtgången för arbetsuppgifterna och prissätta de erbjudna arbetena eller uppdragen• kan ingå avtal om uppdrag och arbetsavtal.

<p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om den centrala lagstiftningen och verksamhetsprinciperna för arbeten och småföretag inom skogsbranschen.</p>	<p>Kännedom om lagstiftningen och verksamhetsprinciperna för skogsservice De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i sin verksamhet tillämpa principerna för inkomstskattelagarna och mervärdesbeskattningen • har kännedom om de centrala anställningsnormerna och ansvarsfrågorna för arbets- och företagsverksamheten inom skogsbranschen.
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Vid kompetensproven bedömer examinanderna sina förutsättningar att verka som företagare eller arbetstagare som erbjuder skogsservice. I en skriftlig verksamhetsplan, som kompletteras med intervjuer, granskar examinanderna sina förutsättningar för verksamheten, behövliga investeringar och anskaffningar, lönsamheten, konkurrensläget och kundrelationerna eller arbetsmöjligheterna.

Examinanderna genomför verkliga projekt som bedöms med hänsyn till verksamhetens kvalitet, prissättningen och arbets säkerheten. Projekten bedöms som yrkesprov utgående från rapporteringen om dem och från visad kompetens i terrängen.

8 § Mångsidig användning av skog och specialprodukter

I denna examensdel kan examinanderna välja en av följande delar: insamlingsprodukter, viltvård eller produktion och marknadsföring av speciella träd.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel kan identifiera och hantera insamlingsprodukter i en verklig miljö.</p> <p>eller</p> <p>De som avlägger denna examensdel behärskar grunderna för viltvård och kan vid åtgärderna inom skogsbruket beakta synpunkterna på viltvård.</p>	<p>Identifiering av insamlingsprodukter De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan identifiera kommersiellt viktiga och naturligt förekommande bär, svampar, örter och andra insamlingsprodukter och kan anpassa dem till sin verksamhet eller sin affärsidé. <p>Hantering och förpackning av produkterna De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan samla in, hantera och förpacka naturprodukter ekonomiskt och enligt klienternas behov. <p>Kännedom om grunderna för viltvård De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan identifiera de allmännast förekommande villebråden och små rovdjuren (den gällande artförteckningen och identi-

<p>eller</p> <p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om grunderna för produktion och marknadsföring av speciella träd.</p>	<p>fieringskraven finns i en separat bilaga, som på förhand ges till examinanderna).</p> <p>Uppgörande av viltvårdsplan De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan göra upp viltvårdsplaner och kan i planerna för skogsförnyelse, virkesproduktion och drivning beakta villebrådets krav på livsmiljön. <p>Att utföra eller låta utföra viltvårdsarbeten De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utföra eller låta utföra de vanligaste viltvårdsarbetena i skogslägenheter som de äger eller som anvisas av examensarrangörerna. <p>Produktion av speciella träd De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan identifiera och välja trädslag och specialformer av dem som är lämpliga för produktionen • kan välja ståndorter och produktionsmetoder som är lämpliga för de utvalda träden. <p>Hantering, förpackning och marknadsföring av speciella träd eller produkter De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i sin verksamhet dra nytta av kvalitetskraven och marknadsföringskanalerna för speciella träd eller produkter • kan hantera och förpacka produkterna enligt klienternas behov (bedömningen kan gälla t.ex. produktion av julgranar, barrträdskvistar eller plantor).
---	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna avlägger kompetensproven i terrängen eller i någon annan verklig arbetsmiljö och visar sin kompetens i olika slag av praktiska uppgifter. I yrkesproven för mångsidig användning av skog ingår också en skriftlig uppgift, som innehåller en redogörelse för ett på förhand överenskommet uppgiftsområde inom mångsyftes användningen av skog. Den skriftliga uppgiften kan kompletteras med intervjuer.

I examensdelen för viltvård kan examinanderna vid bedömningen av yrkesskickligheten utnyttja giltiga jägarexamina. Bedömningsobjektet i examensdelen för produktion och marknadsföring av speciella träd kan också utgöras av småskalig produktion av skogsträdsplantor.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om de ekologiska och ekonomiska grunderna och grunderna för virkesproduktion vid produktion av energivirke.</p> <p>De som avlägger denna examensdel kan utföra eller låta utföra arbetena vid drivning av energivirke.</p> <p>De som avlägger denna examensdel har kännedom om marknaden och användningsobjekten för energivirke, anpassade till den aktuella verksamheten eller affärsidén.</p>	<p>Kännedom om grunderna för produktion av energivirke De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kännedom om grunderna för de stadganden och rekommendationer som reglerar skogsbruket och kan tillämpa dem vid produktionen och drivningen av energivirke • kan utnyttja energivirket från lägenheten som en del av skogsbruksverksamheten. <p>Att utföra eller låta utföra arbeten med drivning av energivirke De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • iakttar arbetarskyddsbestämmelserna för drivningsarbeten och de förpliktelser som åligger arbetsgivarna och uppdragsgivarna i de projekt för drivning av energivirke som de utför eller låter utföra • kan med säkra metoder använda maskiner och apparater. Bedömningen kan också gälla arbetshandledning och -övervakning. <p>Marknadsföring av energivirke De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för energianvändning leverera råvaror eller vidareförädlade produkter, som uppfyller klienternas krav • kan lagra och hantera energivirke enligt överenskomna kvalitetskrav.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Det centrala i denna examensdel är att examinanderna enligt anvisningar och rekommendationer kan utföra eller låta utföra olika slag av arbeten vid drivning av energivirke. Centrala bedömningskriterier är säkerheten i arbetet, slutprodukternas kvalitet och den skogs-vårdsmässiga situationen för arbetsobjekten. Examinanderna avlägger kompetensproven i terrängen och visar sin yrkesskicklighet i olika slag av praktiska situationer på verkliga arbetsplatser. Yrkesproven kan kompletteras utgående från skriftliga alster och intervjuer.

10 § Småskalig vidareförädling av trävaror

I denna examensdel kan examinanderna välja en av följande delar: timring, produktion av sågvaror eller småskalig vidareförädling av sågvaror.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>De som avlägger denna examensdel kan framställa timrade byggnader och inredningar.</p> <p>eller</p> <p>De som avlägger denna examensdel behärskar småskalig sågvaruproduktion enligt klienternas behov.</p>	<p>Anskaffning av virke som råvara för timring De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• kan i skogen välja ut träd som är lämpliga för timring och kan framställa eller låta framställa trävaror som är lämpliga för ändamålet. <p>Timring De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• kan framställa produkter av såväl rundtimmer som blocktimmer• kan använda och underhålla de arbetsredskap som behövs vid timring• har kännedom om kostnadsstrukturen för sin verksamhet och kan utgående från detta prissätta sitt arbete eller sina produkter. <p>Planering och verkställande av sågning De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• kan enligt säkra och ekonomiska metoder planera och verkställa sågning av rundvirke• har kännedom om kostnadsstrukturen för sin verksamhet och kan utgående från detta prissätta sina produkter eller sin service• kan bedöma mängden och kvaliteten för det rundvirke som de behöver utgående från den önskade mängden och kvaliteten för sågvarorna. <p>Kännedom om kvalitetsklassificeringen för sågvaror De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none">• har kännedom om kvalitetsklassificeringen för sågvaror.

<p>eller</p> <p>De som avlägger denna examensdel behärskar småskalig vidareförädling av sågvaror.</p>	<p>Planering och verkställande av vidareförädling av sågvaror</p> <p>De som avlägger denna examensdel</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan producera vidareförädlade produkter enligt klienternas mått- och kvalitetskrav • kan med säkra metoder använda och underhålla de maskiner och arbetsredskap som behövs vid produktionen • har kännedom om kostnadsstrukturen för sin verksamhet och kan utgående från detta prissätta sina produkter eller sin service • kan som bedömningsobjekt framlägga t.ex. torkning eller hyvling av sågvaror eller tillverkning av halvfabrikat.
---	--

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Det centrala i denna examensdel är att examinanderna behärskar uppgifterna för det överenskomna alternativet inom vidareförädlingen av trävaror. Centrala bedömningskriterier är säkerheten i arbetet, ekonomiskt utnyttjande av råvaran, slutproduktens kvalitet och klientfokusering. Examinanderna visar sin yrkesskicklighet i olika slag av praktiska arbets-situationer. Yrkesproven kan kompletteras utgående från skriftliga alster eller intervjuer.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/biblioteket
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
kirjasto@oph.fi
www.utbildningsstyrelsen.fi